

Οι μικρές χώρες αντισταθμίζουν τις επιλογές τους

Γεώργιος Οικονόμου
Δικηγόρος

Υπό κανονικές συνθήκες οι Νήσοι Κουκ προσελκύουν την προσοχή των ζευγαριών που περνούν τον μήνα του μέλιτος, των πράσινων ακτιβιστών και των διπλωματών.

Αυτό συμβαίνει διότι η απομακρυσμένη χώρα του Ειρηνικού έχει αμυντική σύμβαση με την Νέα Ζηλανδία (και ως εκ τούτου και με τους δυτικούς της συμμάχους).

Όμως δεν ζούμε υπό κανονικές συνθήκες. Ο Πρόεδρος Τραμπ έχει θρυμματίσει την μεταπολεμική γεωπολιτική τάξη. Και στις 16/02 ο Μαρκ Μπράουν, ο πρωθυπουργός των Νήσων Κουκ, ξεκίνησε μια επενδυτική συμφωνία με την Κίνα.

Η κυβέρνηση της Νέας Ζηλανδίας διαμαρτυρήθηκε με αποτροπιασμό, φοβούμενη την αντεκδίκηση του Τραμπ. Όμως οι νησιώτες φαίνονται ασταμάτητοι. Και αυτές οι κουκίδες γης στον Ειρηνικό έχουν γίνει ένα δυνητικό σύμβολο πως οι γεωπολιτικοί άμμοι μετακινούνται.

Καθώς ο τυφώνας Τραμπ σαρώνει την υφήλιο, δύο θέματα κλειδιά καθίστανται φανερά: οι ηγέτες της Αμερικής είναι αποφασισμένοι να ενισχύσουν την ανάπτυξη των Ηνωμένων Πολιτειών ανεξαρτήτως κόστους, είτε είναι περιβαλλοντολογικό, κοινωνικό ή διπλωματικό και είναι εξ ίσου αποφασισμένοι να χρησιμοποιήσουν ηγεμονική δύναμη, πάσης φύσεως.

Ως αποτέλεσμα, τα έθνη αντιμετωπίζουν τρεις επιλογές: να γίνουν υπόδουλοι της Αμερικανικής αυτοκρατορικής δύναμης· να αντιπαχθούν με το να συμμαχήσουν με τους αντιπάλους των Ηνωμένων Πολιτειών όπως η Κίνα και η Ρωσία ή να αντιγράψουν τις Νήσους Κουκ και να προσπαθήσουν να αντισταθμίσουν τις επιλογές τους.

Μερικές χώρες το έχουν ήδη κάνει. Ας πάρουμε την Νικαράγουα. Τον Ιανουάριο, μεταξύ απειλών εισβολής στον Παναμά και/ή εξοβελισμού της Κίνας από το Κανάλι, η Κυβέρνηση της Νικαράγουας άλλαξε το σύνταγμα της για να επιτρέψει την κατασκευή διαύλου που να ενώνει τον Ατλαντικό με τον Ειρηνικό.

Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει εναλλακτική λύση στο Κανάλι του Παναμά, και δείχνει ότι η Νικαράγουα αναθεωρεί την συμμετοχή της στο στρατόπεδο της Κίνας.

Ο Ινδός Πρωθυπουργός Ναρέντρα Μόντι, ήταν επίσης στην Ουάσιγκτον στα μέσα Φεβρουαρίου, υποσχόμενος να αυξήσει τις εισαγωγές Αμερικανικού υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) καθώς και αεροπλάνων.

Προσφάτως στο Νταβός ο Πρόεδρος του Βιετνάμ διερωτάτο τι να προσφέρει στον Τραμπ σε μια προσπάθεια για να τον αποτρέψει να επιβάλει δασμούς επειδή το Βιετνάμ έχει το τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα – κυρίως επειδή οι μεγάλες εταιρείες έχουν μεταφέρει την παραγωγή ρούχων για να αποφύγουν τις Αμερικανικές κυρώσεις στην Κίνα.

«Κοιτάζουμε να αγοράσουμε 50 με 100 αεροπλάνα από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι καλό για το εθνικό συμφέρον». Επίσης ο Τραμπ επιθυμεί να επενδύσει σε ένα μεγάλο Καζίνο – ίσως αυτό να είναι το κλειδί.

Το πρόβλημα για το Βιετνάμ – όπως και για κάθε άλλο κράτος – είναι ότι ο Τραμπ είναι ο ιδιότροπος όπου κανένας δεν ξέρει στα σίγουρα αν θα εγγυηθεί την ασφάλεια. Με όρους εμπορίου, η συμφωνία είναι αδύνατον να «εκτιμηθεί» μακροπρόθεσμα από επενδυτές και κυβερνήσεις.

Υπάρχει επίσης ένας αυξανόμενος πειρασμός να ολισθήσει κανείς σε μια στρατηγική «υποκλίσου στον κυβερνήτη και κατόπιν ακολούθησε τον δρόμο σου» για να θυμηθούμε το ρητό του Bukharan το οποίο ήταν κάποτε διαβόητο μεταξύ των εμπόρων του Δρόμου του Μεταξιού.

Αυτό ίσως να είναι το μόνο λογικό για τις πλείστες χώρες, σύμφωνα με την Global Capital Allocation Project (ένα think tank το οποίο ειδικεύεται στις χώρες που είναι ευάλωτες στην Αμερικανική και την Κινεζική ηγεμονική δύναμη).

Διαφοροποιώντας τις εισροές σημειώνει, είναι βασικό εάν οι χώρες θέλουν να αυξήσουν «οικονομική ασφάλεια» σε ένα ιδιότυπο κόσμο.

Η τάση αυτή έχει επιπτώσεις. Μια είναι ότι οι αλυσίδες εφοδιασμού γίνονται μεγαλύτερες, δυνητικά αυξάνοντας τα έξοδα. Και ένα δεύτερο είναι ότι τα πλοκάμια της Κινεζικής επιρροής αυξάνονται εν κρυπτώ, ακόμη και σε απομακρυσμένες παραλίες του Ειρηνικού – καθώς το Πεκίνο σχεδόν παρουσιάζεται ως πιο η πιθανή παγκόσμια δύναμη.

Αυτό, βέβαια, είναι αντίθετο στην δεδηλωμένη επιθυμία του Τραμπ να ψαλιδίσει τα φτερά του Πεκίνου. Όντως, οι ιστορικοί του μέλλοντος ίσως να ονομάσουν

την στρατηγική του ως αυτό-καταστροφική. Όμως τώρα ο Πρόεδρος φαίνεται να είναι πεπεισμένος ότι η μόχλευση του βασίζεται στο να ενεργεί με ένα απρόβλεπτο και αυτοκρατορικό τρόπο. Ίσως μελλοντικώς θα καταλάβει ότι οι τακτικές αυτές θα δημιουργήσουν την ανάγκη να θέσουν φραγμό, ακριβώς γιατί κανείς δεν μπορεί να βάλει «τιμή» στην ειρήνη, ή να εμπιστευθεί την Αμερική. Όμως ας μην στοιχηματίσουμε πάνω σ' αυτό. Εν τω μεταξύ να αναμένεται ότι οι παρατρεχάμενοι εισρέουν και συντροφεύονται από ψεύτικα χαμόγελα.